

แผนการจัดการต้นพลังงานของ ประเทศไอร์แลนด์ (Ireland)

วาทิศ โสตะพันธ์¹

บทคัดย่อ

รัฐบาลของประเทศไอร์แลนด์ได้จัดระดับความสำคัญของการจัดการพลังงานไว้เป็นลำดับแรกๆ ของนโยบายของประเทศ โดยได้พยายามในการขยายฐานการใช้พลังงานที่หลากหลายมากขึ้นและเพิ่มความสามารถในการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพดังกล่าว มีการประกาศแผนงานด้านพลังงาน (The Energy Program) โดยมีหลักการในการดำเนินการทางกลยุทธ์เพื่อให้เกิดความมั่นคงของพลังงานทางด้านอุปทานโดยมีต้นทุนที่มีการแข่งขันสูงสุด และมีสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยมีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ แผนงานด้านโครงสร้างพื้นฐาน ทางพลังงานเชิงกลยุทธ์ (Strategic Energy Infrastructure Program) แผนงานย่อยด้านการใช้พลังงานอย่างยั่งยืน (Sustainable Energy Sub-Program) และแผนงานย่อยด้านบริษัทพลังงานที่อยู่ในรูปแบบกึ่งรัฐ (Semi-State Energy Companies Sub Program)

¹ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Abstract

The government of Ireland has prioritized a response to energy crisis as one of the top policies of the country by expanding to variety energy sources and increasing energy-efficient capacity. By doing this, the government has announced an Energy Program the way in which consists of strategies that lead to energy security which has highly competitive supply side, and also lead to sustainable environment. As a result, the strategies are comprised of Strategic Energy Infrastructure Program; Sustainable Energy Sub-Program; and Semi-State Energy Companies Sub Program.

ข้อมูลทั่วไปด้านพลังงานของประเทศไอร์แลนด์

ความมั่นคงทางด้านพลังงานและราคาของพลังงานเป็นประเด็นที่สำคัญสำหรับประเทศไอร์แลนด์หรือสาธารณรัฐไอร์แลนด์ (The Republic of Ireland) เนื่องจากการพึ่งพาการใช้ก๊าซที่เพิ่มขึ้นมากในระบบเศรษฐกิจของประเทศและการขาดการสำรองภายในประเทศอย่างเพียงพอ นอกจากนั้น ค่าไฟฟ้าและก๊าซได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้เกิดความวิตกกังวลในเรื่องความสามารถในการแข่งขันของกิจการทางธุรกิจของประเทศไอร์แลนด์อันเนื่องมาจากสาเหตุดังกล่าวด้วยเหตุนี้ ทางรัฐบาลของประเทศไอร์แลนด์ได้พยายามอย่างเต็มที่ที่จะขยายฐานการใช้พลังงานที่หลากหลายมากขึ้นและเพิ่มความสามารถในการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น²

² Energy Policies of IEA Countries: Ireland 2007 Review, IEA/OECD;

http://www.iea.org/country/m_country.asp?COUNTRY_CODE=IE accessed 10 February 2012, p. 7.

นโยบายด้านพลังงานของประเทศไอร์แลนด์ได้ผ่านการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในช่วงปี ค.ศ.2003 - 2007 ได้แก่ การเพิ่มการใช้พลังงานทดแทนต่างๆ เช่น พลังงานหมุนเวียน ปรับปรุงโรงงานไฟฟ้าเก่าจากการใช้น้ำมันเป็นเชื้อเพลิงมาเป็นการใช้ก๊าซธรรมชาติ รวมถึงการปรับปรุงประสิทธิภาพของโรงงานไฟฟ้าและความร้อน และเปิดโรงงานไฟฟ้าประสิทธิภาพสูงจากถ่านหินการพัฒนาในส่วนของโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ท่อส่งก๊าซ เป็นต้น เพื่อรองรับการขยายตัวของการใช้ก๊าซธรรมชาติให้มากขึ้นในพื้นที่ต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านตะวันตกของประเทศ

ในด้านของตลาดพลังงานไฟฟ้าของประเทศไอร์แลนด์ได้มีการปฏิรูปในช่วง ค.ศ. 2000 - 2007 ทำให้เป็นระบบตลาดไฟฟ้าเดี่ยว (Single Electricity Market) ที่ครอบคลุมทั้งเกาะไอร์แลนด์ นอกจากนั้น รัฐบาลไอร์แลนด์ได้ดำเนินการตามแผนการปันส่วนแห่งชาติ (National Allocation Plan: NAP) ตามแผนการค้าการปล่อยไอเสียของสหภาพยุโรป (EU Emissions Trading Scheme: EU-ETS) เพื่อเป็นการดำเนินการตามข้อผูกพันของคำสั่งของสหภาพยุโรป (EU Directives) ในส่วนของการวิจัยและพัฒนานั้น ประเทศไอร์แลนด์ได้วางรากฐานสำคัญในการวิจัยและพัฒนาศักยภาพในด้านการพลังงานเพื่อให้เกิดกิจกรรมต่างๆ ในการวิจัยและพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับนโยบายพลังงานของประเทศไอร์แลนด์ ใน ค.ศ. 2006 รัฐบาลไอร์แลนด์ได้เผยแพร่เอกสารสองฉบับ³ ได้แก่ Energy Green Paper ที่มีชื่อว่า "Towards a Sustainable Energy Future for Ireland" เพื่อแสดงวิสัยทัศน์ทางด้านการพลังงานที่จะนำไปสู่การใช้พลังงานอย่างยั่งยืน และ Energy White Paper ชื่อว่า "Delivering a Sustainable Energy Future for Ireland"

³ <http://www.dcenr.gov.ie/Energy/Energy+Planning+Division/Energy+White+Paper.htm> accessed 25 August 2011.

เพื่อเป็นกรอบนโยบายด้านพลังงานของประเทศไอร์แลนด์ในช่วงปี ค.ศ. 2007 - 2020 เอกสารฉบับนี้เป็นกรอบนโยบายพลังงานอย่างครอบคลุมทุกด้านที่อยู่ในรูปแบบของแผนการดำเนินการ ประกอบไปด้วยแผนการดำเนินการกว่า 200 แผน เพื่อให้เป็นเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ให้กับประเทศไอร์แลนด์ในการสร้างความยั่งยืน ความมั่นคง และความสามารถในการแข่งขันในภาคส่วนด้านพลังงาน โดยมีการบูรณาการเชิงโครงสร้างและนโยบายที่แข็งแกร่ง⁴

แนวคิดของการจัดการระบบพลังงานของประเทศไอร์แลนด์

เนื่องจากประเทศไอร์แลนด์เป็นประเทศที่มีระบบการปกครองเป็นแบบรัฐเดี่ยว ซึ่งใกล้เคียงกับประเทศไทย โดยมีรัฐบาลท้องถิ่นในเขตปกครอง 34 เทศมณฑล (Counties) ที่ทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นในเรื่องต่างๆ ได้แก่ การผังเมือง โครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคม บริการด้านสาธารณสุข ความปลอดภัยโดยเฉพาะหน่วยดับเพลิง และห้องสมุดสาธารณะ ส่วนการปกครองส่วนกลางจะทำหน้าที่โดยทั่วไปของรัฐ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ความมั่นคง และรวมไปถึงการพลังงานด้วย โดยมีกระทรวงการสื่อสาร พลังงาน และทรัพยากรธรรมชาติเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักของรัฐบาล

นโยบายทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในรอบระยะเวลา 10 ปีของประเทศไอร์แลนด์ปรากฏอยู่ใน Framework Social Partnership Agreement "Towards 2016" ได้กำหนดกรอบกลยุทธ์ที่สำคัญเพื่อเตรียมประเทศให้เผชิญกับปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมต่างๆ โดยความร่วมมือต่างๆ จากทุกภาคส่วนของสังคม ประเด็น

⁴ Energy Policies of IEA Countries: Ireland 2007 Review, IEA/OECD;

http://www.iea.org/country/m_country.asp?COUNTRY_CODE=IE accessed 10 February 2012, p. 11.

ทางนโยบาย ด้านพลังงานถือเป็นกุญแจสำคัญในการส่งเสริมความได้เปรียบในการแข่งขัน และก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านสังคมและเศรษฐกิจที่ยั่งยืน⁵

รัฐบาลของประเทศไอร์แลนด์ได้จัดระดับความสำคัญของการจัดการพลังงานไว้เป็นลำดับแรกๆ ของนโยบายของประเทศ ในสำนวนของรัฐมนตรีประจำกระทรวงการสื่อสาร พลังงาน และทรัพยากรธรรมชาติ ที่ปรากฏในเอกสาร Energy Green Paper ได้กล่าวถึงพลังงานไว้ว่าพลังงานเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานของชีวิตมนุษย์ อันเป็นสิ่งสำคัญของการดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่างๆ ของประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมซึ่งระบบเศรษฐกิจที่พัฒนาแล้ว จำเป็นที่จะต้องมีการจัดการพลังงานที่ปลอดภัยและมีความมั่นคง ประเทศไอร์แลนด์อยู่ในโลกที่มีความต้องการใช้น้ำมันและก๊าซที่พุ่งขึ้นเรื่อยๆ รวมทั้งปัญหาของราคาน้ำมันและก๊าซที่สูงมากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาทางด้านความมั่นคงในการจัดหาพลังงาน ในขณะเดียวกันนั้น ก็ต้องให้ความสำคัญกับปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศเช่นกัน⁶

การจัดการระบบพลังงานของประเทศไอร์แลนด์นั้น ต้องคำนึงถึงพันธกรณีที่ประเทศมีอยู่ภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ ที่สำคัญคือ สหภาพยุโรปที่ประเทศไอร์แลนด์เป็นสมาชิกอันเป็นความร่วมมือในระดับภูมิภาค และองค์การพลังงานระหว่างประเทศ (International Energy Agency: IEA) ที่เป็นกรอบของความร่วมมือด้านพลังงานโดยตรงในระดับโลก ซึ่งแนวทางในการจัดการด้านพลังงาน

⁵ Energy White Paper, Department of Communications, Energy and Natural Resources; <http://www.dcenr.gov.ie/Energy/Energy+Planning+Division/Energy+White+Paper.htm> p.12.

⁶ Energy Green Paper, Department of Communications, Energy and Natural Resources; <http://www.dcenr.gov.ie/Energy/Energy+Planning+Division/Energy+White+Paper.htm> p.5.

ของรัฐบาลประเทศไอร์แลนด์นั้น ได้มีการแสดงวิสัยทัศน์เกี่ยวกับทางเลือกในการจัดการพลังงานไว้ในเอกสาร Energy Green Paper ใน ค.ศ. 2006 ว่านโยบายปัจจุบันของประเทศไอร์แลนด์มีทิศทางของนโยบายพลังงานที่วางอยู่บน 3 เสาหลักดังนี้

- 1) ความมั่นคงของอุปทาน
- 2) ความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม
- 3) ความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

จากการจัดทำ Energy Green Paper รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการพลังงานและได้กำหนดไว้ใน แผนพัฒนาแห่งชาติ (The National Development Plan) ค.ศ. 2007 - 2013 ซึ่งได้จัดลำดับความสำคัญของการลงทุนระดับชาติที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมในช่วงระยะ 7 ปีต่อมาไว้โดยมีวิสัยทัศน์เพื่อความเป็นอยู่ของชีวิตที่ดีของปวงชน โดยได้แสดงให้เห็นว่าบทบาทของการวางกลยุทธ์ทางพลังงาน เป็นฐานสำคัญในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม⁷

ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว แผนงานด้านพลังงาน (The Energy Programme) ตามแผนการพัฒนาแห่งชาติ ได้วางแผนการใช้งบประมาณถึง 8.5 พันล้านยูโร (€ 8.5 billion) เพื่อการลงทุนในภาคการพลังงาน โดยมีที่มาของงบประมาณจากทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจและเอกชน โดยมีหลักการในการดำเนินการทางกลยุทธ์เพื่อให้เกิดความมั่นคงของพลังงานทางด้านอุปทานโดยมีต้นทุนที่มีการแข่งขันสูงสุด และมีสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

แผนงานด้านพลังงานดังกล่าวประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน ดังนี้

- 1) แผนงานด้านโครงสร้างพื้นฐานทางพลังงานเชิงกลยุทธ์ (Strategic Energy Infrastructure Programme)

ลงทุนเป็นเงิน 1.25 พันล้านยูโร (€ 1.25 billion) รวมถึงการเชื่อมต่อโครงข่ายไฟฟ้าและก๊าซ โดยคำนึงถึงความสามารถในการสำรองเชิงกลยุทธ์ โดยให้การสนับสนุนการดำเนินการของภาครัฐและเอกชนตามความจำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาแห่งชาติ การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานเพื่อรองรับกรอบด้านพลังงานของทั้งเกาะ (The All-island Energy Framework) และการเชื่อมต่อกับตลาดพลังงานของสหราชอาณาจักร

- 2) แผนงานย่อยด้านการใช้พลังงานอย่างยั่งยืน (Sustainable Energy Sub-Programme)

กำหนดการลงทุนอย่างน้อย 276 ล้านยูโร (€ 276 million) ในภาคพลังงานเพื่อการใช้อย่างยั่งยืน ซึ่งรวมถึงพลังงานหมุนเวียน ประสิทธิภาพของการใช้พลังงานและนวัตกรรม

- 3) แผนงานย่อยด้านบริษัทพลังงานที่อยู่ในรูปแบบกึ่งรัฐ (Semi-State Energy Companies Sub Programme)

บริษัทพลังงานที่อยู่ในรูปแบบกึ่งรัฐ อันได้แก่ (BGE, ESB, Bord na Móna and EirGrid) จะต้องพัฒนาระบบต่างๆ เกี่ยวกับการจัดส่งและจำหน่ายไฟฟ้าและก๊าซในรูปแบบใหม่ของพลังงานรวมถึงโครงการพลังงานลมด้วย เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน โดยลงทุนเป็นเงินกว่า 7 พันล้านยูโร (€ 7 billion)

⁷ Energy White Paper, Department of Communications, Energy and Natural Resources;

<http://www.dcenr.gov.ie/Energy/Energy+Planning+Division/Energy+White+Paper.htm> p.12.

การจัดการให้เป็นไปตามนโยบายด้านพลังงานของประเทศไอร์แลนด์อาศัย 3 สถาบันหลัก ได้แก่

- 1) กระทรวงการสื่อสาร พลังงาน และทรัพยากรธรรมชาติ (Department of Communications, Energy and Natural Resources: DCENR)⁸ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาลกลาง โดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบหลักประการหนึ่งคือการจัดการกับสภาวะวิกฤต
- 2) คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (Commission for Energy Regulation: CER)⁹ เป็นองค์กรอิสระที่กำกับดูแลความมั่นคงปลอดภัยในการใช้พลังงาน โดยเฉพาะด้านไฟฟ้า
- 3) องค์การพลังงานยั่งยืนแห่งไอร์แลนด์ (Sustainable Energy Authority of Ireland: SEAI) อันเป็นองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษารัฐบาลในประเด็นเกี่ยวกับการใช้พลังงานอย่างยั่งยืนและโครงการวิจัยพัฒนาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าว¹⁰

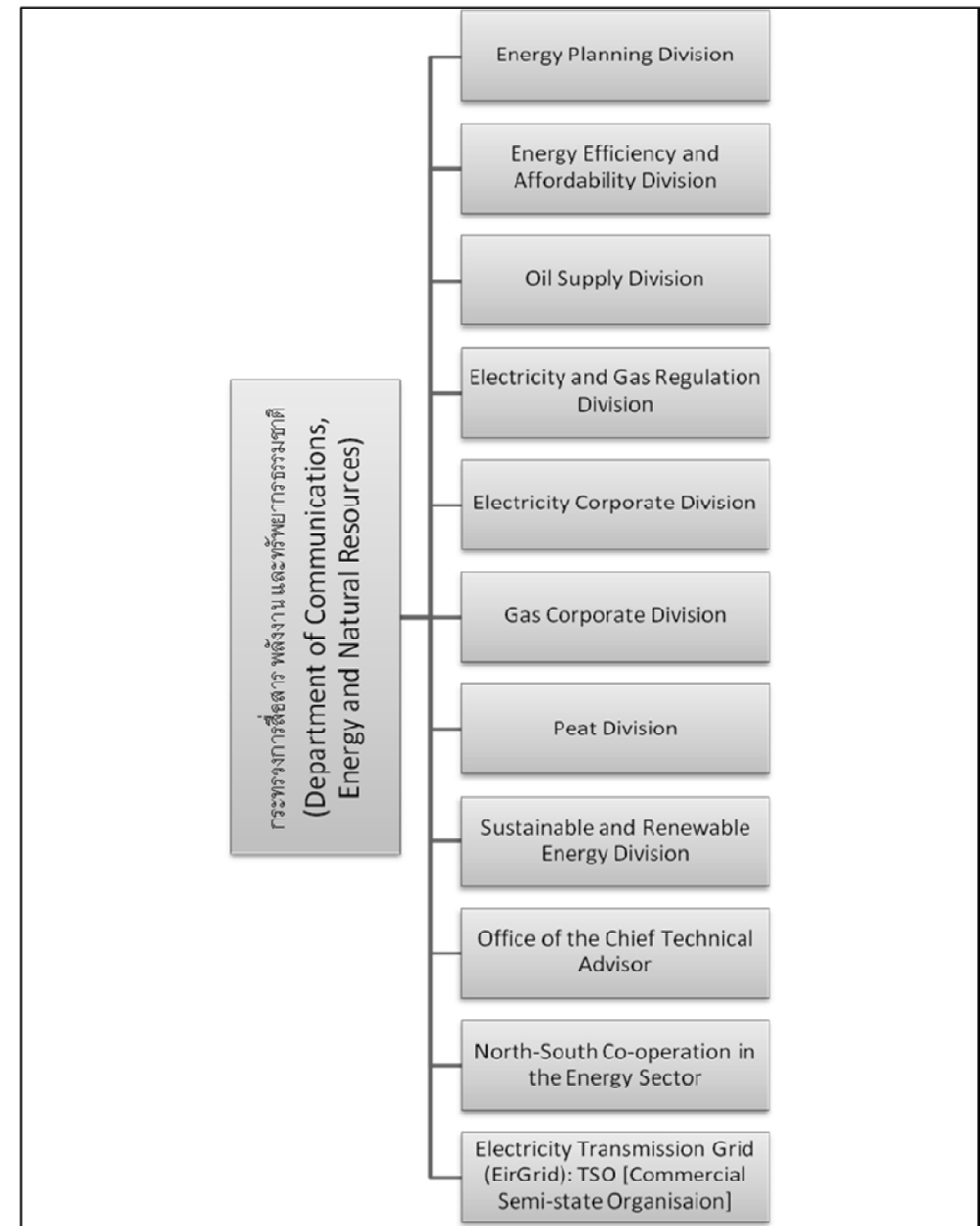
ภาครัฐของประเทศไอร์แลนด์ยังได้จัดทำแผนงานอื่นๆ อีกมากมายที่สอดคล้องประสานกับ IEA และ EU เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายด้านพลังงานที่กำหนดไว้ในแผนต่างๆ ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

โครงสร้างองค์กรภาครัฐหรือกึ่งรัฐเฉพาะทางด้านพลังงาน ภายใต้การดูแลของกระทรวงการสื่อสาร พลังงาน และทรัพยากรธรรมชาติ

⁸ <http://www.dcenr.gov.ie/>; DCENR เป็นหน่วยงานระดับกระทรวงที่มีรัฐมนตรี (Minister) ว่าการกระทรวงกำกับดูแลและมีเลขาธิการ (Secretary) เป็นหัวหน้าหน่วยงาน โดยมีหน่วยงานย่อยเรียกว่า Division เกือบได้กับกรมในประเทศไทย

⁹ <http://www.cer.ie/> accessed 20 February 2012.

¹⁰ <http://www.seai.ie/> accessed 20 February 2012.

พลังงานน้ำมัน

น้ำมันยังคงเป็นแหล่งพลังงานสำคัญที่สุดในประเทศไอร์แลนด์ถึงประมาณ 50% ของอุปทานของพลังงานหลักทั้งหมด (Total Primary Energy Supply: TPES) ตามสถิติล่าสุดในปี ค.ศ. 2009 สัดส่วนของการใช้ก๊าซธรรมชาติได้เพิ่มมากขึ้นจาก 19% ในปี ค.ศ. 1990 เป็น 30% ในปี ค.ศ. 2009 ส่วนถ่านหินนั้น คิดเป็นเพียง 15% อุปสงค์ของการใช้น้ำมันของประเทศไอร์แลนด์ได้เพิ่มขึ้นสูงสุดได้ปี ค.ศ. 2006 อยู่ที่ 203 kb/d และได้ค่อยๆ ลดลงมาเป็น 167 kb/d ในปี ค.ศ. 2009 เนื่องจากประเทศไอร์แลนด์ไม่ได้ผลิตน้ำมันเองภายในประเทศ จึงทำให้ต้องนำเข้าน้ำมันดิบทั้งหมดจากต่างประเทศ ในปี ค.ศ. 2009 ประเทศไอร์แลนด์ต้องนำเข้าน้ำมันดิบประมาณ 80% จากกลุ่มประเทศ OECD ในทวีปยุโรป ในขณะที่ กว่า 90% ของผลิตภัณฑ์น้ำมันต้องนำเข้ามาจากสหราชอาณาจักร ประเทศไอร์แลนด์นำเข้าน้ำมันโดยการขนส่งน้ำมันทางทะเล (Sea-borne Imports) และไม่มีโครงสร้างในการขนส่งน้ำมันทางท่อ (Oil Pipeline Infrastructure) ดังนั้นการขนส่งน้ำมันต้องใช้การขนส่งทางถนนเป็นส่วนใหญ่¹¹

ประเทศไอร์แลนด์มีภาระหน้าที่ตามพันธะสัญญาภายใต้ IEA และ EU ที่จะต้องสำรองน้ำมันโดยวิธีการต่างๆ ได้แก่

¹¹ Oil and Gas Emergency Policy - Ireland 2011 update; ใปี ค.ศ. 2007 IEA ได้จัดทำเอกสาร "Oil Supply Security: Emergency Response of IEA Countries" เพื่อให้เห็นภาพรวมของระบบการจัดการภาวะวิกฤตด้านน้ำมัน และรายละเอียดของระบบเฉพาะบางประการในการจัดการกับวิกฤตด้านการจัดหาปิโตรเลียม ข้อค้นพบดังกล่าวเป็นการจัดทำข้อมูลของประเทศสมาชิกของ IEA ในส่วนที่เกี่ยวกับกลไกการจัดการภาวะวิกฤต (Emergency Response Mechanisms) ข้อมูลดังกล่าวมีการทบทวนทุกๆ 5 ปี ในปัจจุบันการทบทวนดังกล่าวได้รวมไปถึงนโยบายในการจัดการภาวะวิกฤตทางด้านการก๊าซอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ทาง IEA จะมีการปรับปรุงข้อมูลบางส่วนให้ทันสมัยเป็นระยะๆ ไม่จำเป็นต้องให้ครบวาระ 5 ปี; http://www.iea.org/publications/free_new_Desc.asp?PUBS_ID=2399 accessed 10 February 2012 p.3.

- 1) การจัดเก็บไว้ในคลังน้ำมันขององค์กรสำรองน้ำมันแห่งชาติ (National Oil Reserves Agency: NORA) โดยเก็บไว้ในคลังน้ำมันที่ตั้งอยู่ทั้งในประเทศไอร์แลนด์และประเทศสมาชิกอื่นๆ ของประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรป
- 2) การจัดเก็บไว้ในคลังน้ำมันของ NORA ภายใต้สัญญาการพาณิชย์ระยะสั้น (Short-term Commercial Contracts ที่เรียกว่า "Stock Ticket") ที่ตั้งอยู่ทั้งในประเทศไอร์แลนด์และประเทศสมาชิกอื่นๆ ของประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรป
- 3) คลังน้ำมันปฏิบัติการที่จัดเก็บโดยภาคเอกชน

รัฐบาลไอร์แลนด์พยายามดำเนินการเพื่อให้มีการสร้างสมดุลในการสำรองน้ำมันในสภาวะวิกฤตโดยให้ NORA สำรองน้ำมันไว้ในประเทศไอร์แลนด์ให้มากที่สุด และให้ได้ตามเป้าหมายของการสำรองน้ำมัน (Physical Stocks) เพื่อให้ใช้ได้ 80 วันภายในปี ค.ศ. 2012

การสำรองน้ำมันที่บริหารจัดการโดย NORA ถือว่าเป็นกลไกที่สำคัญที่สุดตามนโยบาย การจัดการกับสภาวะวิกฤตด้านพลังงานของประเทศไอร์แลนด์ โดยมีมาตรการในการจำกัดอุปสงค์ของน้ำมันมาช่วยสนับสนุนในสภาวะอุปทานลดลง ในกรณีที่เกิดสภาวะวิกฤตหรือความขัดข้องทางด้านอุปทานของน้ำมันในระดับรุนแรง คลังน้ำมันของ NORA จะถูกปันส่วนไปให้กับธุรกิจการตลาดน้ำมันโดยคำนึงถึงส่วนแบ่งทางการตลาดตามลักษณะของผลิตภัณฑ์น้ำมันที่เกี่ยวข้องของบริษัทต่างๆ ในกรณีที่เกิดสภาวะวิกฤตในระดับโลกที่ต้องใช้ความร่วมมือของประเทศสมาชิกของ IEA การจัดการกับคลังน้ำมันของ NORA จะเปิดโอกาสให้มีการปันส่วนในตลาดโดยใช้สำรองน้ำมันในส่วนของการพาณิชย์ (Ticketed Stock)

ที่เก็บไว้ในต่างประเทศ การดำเนินการในสภาวะวิกฤตด้านพลังงานนั้น มีกรมการจัดหาน้ำมัน (Oil Supply Division) ที่สังกัด กระทรวงการสื่อสาร พลังงานและทรัพยากรธรรมชาติ เป็นองค์กรยุทธศาสตร์ในสภาวะวิกฤตแห่งชาติ (National Emergency Strategy Organization: NESO)

กรอบของนโยบายด้านพลังงานของรัฐบาลไอร์แลนด์ดังปรากฏใน Energy White Paper ได้วางกรอบของกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอุปทานของพลังงานซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยคำนึงถึงอุปทานด้านน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ รวมไปถึงโครงสร้างพื้นฐานในการนำเข้าจำหน่าย และเก็บรักษาน้ำมันและก๊าซนอกจากนั้น รัฐบาลต้องคำนึงถึงโครงข่ายและความสามารถในการผลิตไฟฟ้าที่มั่นคง สม่าเสมอ เพื่อประโยชน์ของผู้บริโภคและทุกภาคส่วนของระบบเศรษฐกิจ พลังงานต้องอยู่ในราคาที่เหมาะสมและลดความเสี่ยงของสภาวะวิกฤตให้น้อยที่สุด

ด้วยเหตุนี้ เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ของรัฐบาลไอร์แลนด์จึงถูกกำหนดไว้ดังต่อไปนี้¹²

- 1) เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าอุปทานของไฟฟ้ามีความเพียงพอต่ออุปสงค์อย่างสม่าเสมอ
- 2) เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าอุปทานของก๊าซธรรมชาติที่นำเข้ามาในประเทศไอร์แลนด์ มีความมั่นคงและเชื่อถือได้
- 3) เพื่อเสริมสร้างความหลากหลายของเชื้อเพลิงที่นำมาใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้า

- 4) เพื่อให้สามารถส่งไฟฟ้าและก๊าซไปยังบ้านและสถานประกอบการต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เชื่อถือได้ และโดยระบบส่งที่มีความมั่นคง
- 5) เพื่อสร้างสภาวะแวดล้อมที่น่าดึงดูดใจและมั่นคงให้กับการสำรวจและผลิตพลังงานไฮโดรคาร์บอน
- 6) เพื่อเตรียมตัวให้พร้อมที่จะรับมือกับสภาวะวิกฤตด้านอุปทานของพลังงาน

เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายด้านความมั่นคงของพลังงาน รัฐบาลได้กำหนดให้กระทรวงการสื่อสาร พลังงาน และทรัพยากรธรรมชาติ เป็นผู้รับผิดชอบในด้านพลังงานของรัฐ โดยมี กรมการจัดหาน้ำมัน (Oil Supply Division) เป็น NESO เพื่อประสานงานกับ IEA ในการเตรียมความพร้อมและปฏิบัติการประสานงานเมื่อเกิดวิกฤตด้านพลังงาน อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานของภาครัฐที่เกี่ยวกับการจัดการพลังงานภายใต้กระทรวงการสื่อสาร พลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติ มีการแบ่งส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสภาวะวิกฤตด้านพลังงานดังนี้

1) องค์กระบวนนโยบาย

ก. กรมนโยบายพลังงาน (Energy Planning Division)

หน่วยงานนี้มีหน้าที่หลักในการเสนอแนะนโยบายในเชิงกลยุทธ์ในภาพรวมให้แก่กระทรวงฯ โดยคำนึงถึงประเด็นต่างๆ ด้านพลังงานข้ามภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (cross-sectorial) นอกจากนี้ หน่วยงานนี้ยังเป็นด่านแรกให้กับรัฐบาลในการติดต่อกับภาคส่วนด้านพลังงาน รวมทั้งการเป็นตัวแทนของรัฐในการเข้าร่วมประชุมต่างๆ ซึ่งอาจแบ่งได้ดังนี้

- การพัฒนานโยบายข้ามภาคส่วน (cross-sectorial) โดยรวม

¹² Energy White Paper, Department of Communications, Energy and Natural Resources;

<http://www.dcenr.gov.ie/Energy/Energy+Planning+Division/Energy+White+Paper.htm> pp.5-6.

- ดำเนินการในเรื่องที่สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ (Climate Change) เป็นตัวแทนให้กับภาคส่วนด้านพลังงาน ในการปฏิบัติตาม EU Directives ในเรื่อง การค้าการปล่อยไอเสีย (Emissions Trading) และภาษีพลังงาน
- ความหลากหลายของเชื้อเพลิง และการสลับเชื้อเพลิงที่กระทบต่อภาคส่วนด้านพลังงาน

ข. กรมการจัดหาน้ำมัน (Oil Supply Division)

ความรับผิดชอบหลัก

- การพัฒนาและการปฏิบัติให้เป็นไป ตามนโยบายอุปทานน้ำมันเชิงกลยุทธ์ของประเทศไอร์แลนด์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแผนรองรับสภาวะวิกฤต รวมทั้ง พันธกรณีภายใต้ EU และ IEA เพื่อให้แน่ใจว่ามีระบบที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความมั่นคงด้านอุปสงค์เมื่อเกิดสภาวะวิกฤตด้านน้ำมัน
- ปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถือหุ้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริษัทปิโตรเลียมแห่งชาติไอร์แลนด์ (the Irish National Petroleum Corporation: INPC) และ องค์กรสำรองน้ำมันแห่งชาติ (the National Oil Reserves Agency: NORA) โดยที่องค์กรสำรองน้ำมันนั้นมีหน้าที่ในการปฏิบัติการเพื่อให้มีการสำรองน้ำมันในเชิงกลยุทธ์

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์

- เพื่อจัดการเชิงทรัพยากรและโครงสร้างให้กับ NORA ให้เป็นไปตามข้อกำหนดระดับประเทศและระหว่างประเทศในเรื่องของการสำรองน้ำมัน

- เพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าการดำเนินการเก็บภาษีของ NORA เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- เพื่อดำเนินการตกลงและปรับปรุงข้อตกลงทวิภาคีที่เกี่ยวกับการสำรองน้ำมันกับรัฐบาลของประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการอำนวยความสะดวกในการสำรองน้ำมันนอกประเทศ
- เพื่อมีส่วนร่วมในการสร้างนโยบายของ EU และ IEA รวมถึงข้อมูลข่าวสาร และกิจกรรมในการตัดสินใจที่เกี่ยวกับประเด็นด้านการสำรองน้ำมันและวิกฤตพลังงาน

2) องค์กรระดับตัดสินใจ

การจัดการในด้านอุปทาน (Supply) เมื่อเกิดสภาวะวิกฤต

กระทรวงการสื่อสาร พลังงาน และทรัพยากรธรรมชาติ เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการเตรียมความพร้อมเพื่อจัดการกับสภาวะวิกฤตด้านพลังงานของประเทศ และมีกรมการจัดหาน้ำมัน (Oil Supply Division of the Department of Communications, Energy and Natural Resources: DCENR) ทำหน้าที่เป็น NESO ของประเทศในการติดต่อกับ IEA โดยมีรองปลัดกระทรวงฯ (Deputy Secretary of the Department) เป็นหัวหน้าของ NESO กรมการจัดหาน้ำมันมีหน้าที่รับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติการร่วมกับ NORA และกลุ่มอุตสาหกรรมน้ำมันภาคเอกชนที่จะเตรียมพร้อมและแก้ไขสภาวะวิกฤต

ภายใต้บังคับของกฎหมาย 2 ฉบับคือ The Fuels Acts of 1971 และ The Fuel Acts of 1982 กระทรวงการสื่อสาร พลังงาน และทรัพยากรธรรมชาติ มีอำนาจที่จะออกกฎหมายและระเบียบต่างๆ ในการเข้าครองครอง จัดหา จัดจำหน่าย และทำการตลาดเชื้อเพลิงต่างๆ รวมทั้งผลิตภัณฑ์น้ำมันอื่นใด หากว่ารัฐบาล

พิจารณาแล้วว่าได้เกิดสถานการณ์ที่ถือได้ว่าเป็นสภาวะวิกฤต นอกจากนั้น กฎหมายที่จัดตั้ง NORA หรือ the National Oil Reserves Agency Act of 2007 ได้กำหนดให้การนำเอาเชื้อเพลิงสำรองออกมาใช้อยู่ในอำนาจการตัดสินใจในระดับกระทรวงฯ

การจัดการในด้านอุปสงค์ (Demand) เมื่อเกิดสภาวะวิกฤต

ภายใต้บังคับของ the Fuels (Control of Supplies) Acts of 1971 and 1982 รัฐบาลอาจออกคำสั่ง (Order) ให้อำนาจกระทรวงการสื่อสาร พลังงาน และทรัพยากรธรรมชาติ ที่จะเข้าไปกำกับดูแลและสั่งการ เมื่อพิจารณาแล้วมีความเห็นว่ามีคามจำเป็นเมื่อเกิด "ความจำเป็นเร่งด่วน (สภาวะวิกฤต) เพื่อประโยชน์ส่วนรวม" (exigencies of the common good) ในการปฏิบัติการที่จำเป็นเพื่อกำกับหรือควบคุมการเข้าครอบครอง จัดหา จัดจำหน่าย และทำการตลาดเชื้อเพลิงต่างๆ ที่เป็นของภาคเอกชนอุตสาหกรรมน้ำมัน ทางกระทรวงฯ จะอาศัยอำนาจดังกล่าวในการออกคำสั่งของรัฐบาล (Government Order) และใช้เวลาโดยประมาณ 24 ชม. ตั้งแต่เวลาที่ได้มีการออกคำสั่งดังกล่าว ในการบังคับใช้มาตรการควบคุมด้านอุปสงค์ (Demand Restraint Measures: DRMs)

ในเวลาที่ได้มีการออกคำสั่งนั้น กระทรวงฯ อาจขอความร่วมมือของภาคเอกชน และออกมาตรการเฉพาะต่างๆ ได้ ขึ้นอยู่กับระดับความร้ายแรงของสภาวะวิกฤต ซึ่งกระทรวงอาจขอความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการอื่นๆ ได้ เช่น กระทรวงยุติธรรม และคมนาคม เพื่อให้การบังคับตามมาตรการควบคุมด้านอุปสงค์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย นอกจากนั้น คำสั่งของรัฐบาลภายใต้ The Fuels Acts of 1971 and 1982 ยังอาจนำมาใช้เพื่อห้ามการส่งออกน้ำมันบางชนิดได้อีกด้วยรายละเอียดของมาตรการควบคุมด้านอุปสงค์ปรากฏอยู่ใน Handbook on Oil Supply Disruption¹³

มาตรการควบคุมด้านอุปสงค์ได้แก่

- การควบคุมความเร็วของการขั้ยานพาหนะบังคับโดยตำรวจ หรือ An Garda Síochana (Police)
- การห้ามใช้ยานพาหนะบางพื้นที่ในเขตเมืองเมื่อมีการขนส่งมวลชนที่เพียงพอ
- การอนุญาตให้ใช้ยานพาหนะส่วนบุคคลเฉพาะบางวันที่บังคับได้โดยตำรวจ หรือ An Garda Síochana
- การห้ามหรือลดการจำหน่ายน้ำมันของสถานให้บริการน้ำมันโดยขึ้นอยู่กับอุปทานของน้ำมัน
- การกำหนดจำนวนน้ำมันขั้นต่ำหรือขั้นสูงในการจำหน่าย
- การกำหนดเวลาเปิดปิดการจำหน่ายน้ำมัน
- การกำหนดให้จุดจำหน่ายน้ำมันบางจุดในสถานให้บริการน้ำมัน จำหน่ายน้ำมันให้เฉพาะการให้บริการวิกฤตหรือบุคคลที่สำคัญเท่านั้น ซึ่งจะได้รับสิทธิพิเศษก่อนในจุดจำหน่ายน้ำมันต่างๆ
- การกำหนดการขนส่งไปยังถังเก็บน้ำมันเพื่อธุรกิจหรือส่วนบุคคลเป็นไปตามระดับของอุปทาน

3) องค์การระดับปฏิบัติการ

ก. องค์การสำรองน้ำมันแห่งชาติ (National Oil Reserves Agency: NORA)

¹³<http://www.dcenr.gov.ie/NR/rdonlyres/7E296C42-57B8-4B3A-B051-3B1C043E0A9F/0/HandbookonOilSupplyDisruptionContingencyMeasuresFinal.doc> accessed 10 February 2012 p.10.

ก่อนปี ค.ศ. 1995 บริษัทน้ำมันในประเทศไอร์แลนด์มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องสำรองน้ำมัน เป็นจำนวนมาก ต่อมาภายใต้กฎประชาคมยุโรปว่าด้วยเรื่องการสำรองน้ำมัน ขั้นต่ำ ปี ค.ศ. 1995 (The European Communities (Minimum Stocks of Petroleum Oils) Regulations, 1995) การสำรองน้ำมันขึ้นอยู่กับหน่วยงานของรัฐที่สร้างขึ้นใหม่คือ NORA ภายใต้ INPC อันเป็นองค์กรอิสระตามกฎหมาย NORA Act 2007 หน้าที่ของ NORA คือการจัดให้มีการสำรองน้ำมันระดับชาติให้อยู่ในระดับที่กำหนดเป็นรายปีโดยรัฐมนตรีประจำกระทรวงฯ การสำรองเป็นคลังน้ำมันดังกล่าวในประเทศหรือในต่างประเทศจะได้ทำไว้เป็นข้อตกลงระดับทวิภาคี

การจัดหางบประมาณเพื่อการดำเนินการต่างๆ ของ NORA

การดำเนินงานของ NORA ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐตามกฎหมาย NORA Act 2007 จะได้รับงบประมาณทั้งหมดจากการเก็บภาษีน้ำมันในผลิตภัณฑ์น้ำมันบางประการ ในขณะที่ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์เพื่อซื้อสำรองน้ำมันที่ NORA เป็นผู้ถือครองแต่เพียงผู้เดียว โดยการเก็บภาษีจะอยู่ที่อัตรา € 0.02 ต่อลิตร จากผลิตภัณฑ์น้ำมัน ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันก๊าด น้ำมันก๊าซออยล์ น้ำมันดีเซล และน้ำมันเตา แต่จะยกเว้นภาษีให้กับน้ำมันเชื้อเพลิงของอากาศยานและเรือเดินทะเล โดยเรียกเก็บโดยตรงจากบริษัทเอกชนที่ทำการตลาดน้ำมันและเป็นผู้ใช้น้ำมัน¹⁴

4) องค์การระดับควบคุมดูแล

บริษัทเอกชนที่เป็นผู้จัดหาน้ำมันและเอกชนที่เป็นผู้ใช้น้ำมันรายใหญ่

ซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำเข้าน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์น้ำมันต่างๆ มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องจัดส่งรายงานประจำเดือนโดยละเอียดมายังกระทรวงการสื่อสาร พลังงาน และทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีหน้าที่ในการเฝ้าระวังและกำกับให้เป็นไปตามกฎหมาย (Monitoring & Non-compliance)

แต่ละบริษัทจะถูกตรวจสอบข้อมูลระหว่างกันและตรวจสอบกับข้อมูลที่หน่วยงานทางด้านศุลกากรของประเทศอีกด้วย นอกจากนี้ กรมการจัดหาน้ำมัน มีหน้าที่จะต้องตรวจสอบ (audit) เป็นประจำว่าสถิติที่ได้รับรายงานนั้น ถูกต้องหรือไม่¹⁵

พลังงานก๊าซธรรมชาติและไฟฟ้า

เนื่องจากอุปสงค์ของการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นและการสร้างโรงไฟฟ้าที่ใช้ก๊าซธรรมชาติดังที่ได้กล่าวข้างต้น การใช้ก๊าซธรรมชาติได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็น 5.1 bcm (14 mcm/d) ในปี ค.ศ. 2009 โดยที่สหราชอาณาจักรเป็นแหล่งนำเข้าก๊าซธรรมชาติแต่เพียงแห่งเดียว ในปี ค.ศ. 2009 ประเทศไอร์แลนด์ได้นำเข้าก๊าซธรรมชาติจากสหราชอาณาจักรเป็นจำนวนโดยประมาณ 4.6 bcm (13 mcm/d) ผ่านทางการเชื่อมต่อใต้ทะเล (Sub-sea Interconnectors) ซึ่งคิดเป็น 90% ของอุปสงค์ทั้งหมด

ประเทศไอร์แลนด์มีคลังเก็บก๊าซธรรมชาติเพียงแห่งเดียวนอกฝั่งทางตะวันตกเฉียงใต้ของเมือง Kinsale ซึ่งมีความสามารถในการสำรองก๊าซไว้โดยประมาณ 48% ของการใช้ก๊าซของผู้บริโภคได้ 50 วัน โดยเทียบได้กับ 10% ของอุปสงค์การใช้ก๊าซทั้งปี คลังเก็บก๊าซดังกล่าวสามารถเก็บก๊าซได้ในปริมาณ

¹⁴ http://www.iea.org/publications/free_new_Desc.asp?PUBS_ID=2399 accessed 10 February 2012 p.10.

¹⁵ http://www.iea.org/publications/free_new_Desc.asp?PUBS_ID=2399 accessed 10 February 2012 p.9.

โดยประมาณ 218 mcm ซึ่งเท่ากับ 4.2% ของปริมาณการใช้ก๊าซของไอร์แลนด์ทั้งปี 2009 คลังก๊าซนี้สามารถปล่อยก๊าซได้ในอัตราสูงสุด 2.5 mcm/d และรับได้ในอัตราสูงสุด 1.6 mcm/d โดยได้รับก๊าซมาจากสหราชอาณาจักร ในขณะที่ไอร์แลนด์กำลังศึกษาความเป็นไปได้ที่จะสร้างคลังเก็บก๊าซเพิ่มขึ้น¹⁶

การกระจายความเสี่ยงโดยสร้างความหลากหลาย (Diversification) ของแหล่งที่มาของพลังงานจึงเป็นเป้าหมายสำคัญ อันได้แก่การส่งเสริมการพัฒนาคลังเก็บก๊าซธรรมชาติเพื่อการพาณิชย์ การปรับปรุงนโยบายและวิธีการสนองตอบกับสภาวะวิกฤตด้านพลังงานร่วมกันกับสหราชอาณาจักรและประเทศไอร์แลนด์เหนือ และการพัฒนาความตกลงร่วมกับประเทศไอร์แลนด์เหนือทางด้านก๊าซ (Northern Ireland of Common Arrangements for Gas: CAG) ล้วนเป็นส่วนสำคัญของนโยบายโดยรวมของความมั่นคงทางด้านก๊าซธรรมชาติ

มาตรการตอบสนองต่อสภาวะวิกฤตของ IEA ประการหนึ่งคือการสลับเชื้อเพลิง ประเทศไอร์แลนด์ได้กำหนดให้โรงไฟฟ้าต้องสามารถที่จะสลับชนิดของเชื้อเพลิงได้ โรงไฟฟ้าที่มีเครื่องปั่นไฟแบบใช้ก๊าซ (Base load gas-fired generators) จะต้องเก็บสำรองเชื้อเพลิงชนิดรองเพื่อให้สามารถผลิตไฟฟ้าต่อไปได้ 5 วัน โดยผลิตได้ 90% ของกำลังการผลิตปกติในกรณีที่เกิดสภาวะวิกฤตทางด้านก๊าซ ส่วน Mid-merit generating units จะต้องสำรองเชื้อเพลิงชนิดรองเพื่อให้รักษากำลังการผลิตได้ 90% เป็นเวลา 3 วัน

สำหรับองค์กรที่ทำหน้าที่ในการรับมือกับสภาวะวิกฤตสามารถจัดแบ่งได้ดังนี้

1) องค์การระดับนโยบาย

¹⁶ http://www.iea.org/publications/free_new_Desc.asp?PUBS_ID=2399 accessed 10 February 2012 pp.

ก. กรมกำกับการไฟฟ้าและก๊าซ (Electricity and Gas Regulation Division)

หน้าที่ของกรมกำกับการไฟฟ้าและก๊าซ มีดังต่อไปนี้

- จัดให้มีและบังคับให้มีการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวกับความปลอดภัย การตลาด และความมั่นคงของอุปทานในภาคส่วนของไฟฟ้าและก๊าซ
- สร้างความมั่นใจว่าอุปทานของพลังงานมีความมั่นคงและมีการวางแผนรับสภาวะวิกฤตอย่างพอเพียง
- ประเมินและวางแผนเพื่อการสร้างเสริมความมั่นคงของอุปทาน รวมถึงการพัฒนาทางภูมิภาคและทางเศรษฐกิจ และกลยุทธ์เชิงภูมิศาสตร์แห่งชาติ
- จัดให้มีการบังคับตามกฎหมายและกรอบการกำกับดูแลอุตสาหกรรมไฟฟ้าและก๊าซ ภายใต้บังคับของข้อกำหนดระดับชาติ และ EU รวมทั้งการตลาดพลังงานแบบ All-island และความตกลงทางการค้าใหม่ๆ
- สร้างความมั่นใจว่ามาตรฐานความปลอดภัยอยู่ในระดับสูง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมที่มีผู้ประกอบการด้านไฟฟ้าและก๊าซหลายบริษัท
- ควบคุมกำกับความรับผิดชอบตามกฎหมายของ CER และบรรษัทภิบาล
- ประเมินข้อเสนอของ PSO ที่เกี่ยวกับกระทรวงฯ และการบังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวกับข้อเสนอภายใต้การอนุมัติของ EU
- ดูแลผลประโยชน์ของประเทศไอร์แลนด์ในเวทีของ EU และเวทีระหว่างประเทศต่างๆ

2) องค์การระดับตัดสินใจ

การจัดการในด้านอุปทาน (Supply) เมื่อเกิดสภาวะวิกฤต

โดยนโยบายของประเทศไอร์แลนด์นั้น ความมั่นคงของก๊าซธรรมชาติ ซึ่งเป็นเชื้อเพลิงหลักในการผลิตกระแสไฟฟ้าในปัจจุบัน ขึ้นอยู่กับการสร้างความหลากหลายของการจัดหาเชื้อเพลิง การส่งเสริมให้มีการพัฒนาลังก๊าซเพื่อภาคธุรกิจ การสร้างแผนรองรับวิกฤต และการเป็นหุ้นส่วนกับสหราชอาณาจักรที่เป็นผู้ส่งออกก๊าซหลักให้กับประเทศไอร์แลนด์และไอร์แลนด์เหนือผ่านทาง CAG

The Commission for Energy Regulation (CER) เป็นหน่วยงานอิสระที่มีอำนาจหน้าที่ในการเฝ้าระวังและกำกับดูแลความมั่นคงในด้านอุปทานภายใต้กฎหมาย Statutory Instrument 697/2007 (ซึ่งได้ประกาศให้กฎหมายของสหภาพยุโรปมีผลบังคับใช้ในประเทศไอร์แลนด์)¹⁷ หน่วยงาน CER มีอำนาจในการแต่งตั้งผู้จัดการวิกฤตก๊าซธรรมชาติแห่งชาติ (The National Gas Emergency Manager: NGEM) และอนุมัติแผนวิกฤตก๊าซธรรมชาติ (The Natural Gas Emergency Plan: NGEF) ผู้ดูแลระบบการส่งก๊าซที่เรียกว่า Gaslink (Transmission System Operator: TSO) ได้รับการแต่งตั้งให้เป็น NGEM และรับผิดชอบในการประกาศสภาวะวิกฤต รวมไปถึงการประกาศใช้และบังคับให้เป็นไปตามบทบัญญัติของ NGEF ที่ถูกจัดทำขึ้นโดยความร่วมมือของผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ และมีการทดสอบรายปีกับสหราชอาณาจักรและไอร์แลนด์เหนือ ในมีการประกาศสภาวะวิกฤตโดย NGEM ก็จะมีการประกาศใช้ NGEF และจะมีการดำเนินการดังนี้

- NGEM จะเรียกประชุม the Gas Emergencies Response Team (GERT) ซึ่งมีหน้าที่ในการบังคับให้เป็นไปตามแนวทางคำสั่งของ NGEM ในการดำเนินการต่างๆ
- GERT ประกอบไปด้วยผู้แทนจาก Bord Gais Eireann (BGE), EirGrid (Electricity TSO in Ireland), ESB Networks (ESBN), CER, กระทรวงการสื่อสาร พลังงาน และทรัพยากรธรรมชาติ (DCENR) และ Gaslink
- NEGM ด้วยการสนับสนุนของ GERT จะประเมินสภาวะวิกฤตและให้คำแนะนำว่า จะดำเนินการอย่างไรต่อไปเพื่อจัดการกับสภาวะดังกล่าว
- ตามแผนการจัดการเบื้องต้น NGEM จะสั่งการให้สลับไปใช้น้ำมัน (distillate oil) เพื่อทดแทนก๊าซในการผลิตไฟฟ้าภายในเวลา 5 ชม. นับแต่ได้มีการประกาศสภาวะวิกฤต

หากระดับของสภาวะวิกฤตเข้าขั้นรุนแรง หรือขาดความสมดุลของอุปทานและอุปสงค์ NGEM อาจสั่งการให้ผู้ใช้น้ำมันรายใหญ่หยุดการใช้ก๊าซซึ่งจะทำให้ผู้บริโภครายย่อยสามารถใช้ก๊าซได้ต่อไปเท่าที่จะทำได้

การจัดการในด้านอุปสงค์ (Demand) เมื่อเกิดสภาวะวิกฤต

ในกรณีที่เกิดสภาวะวิกฤต NGEM มีอำนาจในการสั่งการให้ผู้ใช้ไฟฟ้าลดจำนวนการใช้ลงโดยเริ่มจากภาคการผลิตไฟฟ้า ถัดจากนั้นคือผู้ใช้ไฟฟ้าในภาคอุตสาหกรรม เพื่อให้ผู้ใช้ไฟฟ้ารายย่อยสามารถใช้ไฟฟ้าได้นานที่สุด

¹⁷ <http://www.irishstatutebook.ie/2007/en/si/0697.html> accessed 20 February 2012.

CER มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะบังคับให้ลดการใช้ไฟฟ้า (load shedding) โดยมี EirGrid ซึ่งเป็นผู้ดูแลระบบการจัดส่งไฟฟ้า เป็นผู้บังคับให้เป็นไปตามแผนสภาวะวิกฤตที่จัดทำขึ้น

3) องค์การระดับปฏิบัติการ

หน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่กำกับดูแลโดยมี CER ซึ่งเป็นผู้กำกับดูแลอิสระ (Independent Regulator) ทำหน้าที่กำกับดูแลภาคส่วนด้านไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติ ก. ก๊าซธรรมชาติ

CER ทำหน้าที่กำกับดูแลทั้งส่วนของเครือข่ายสายส่งก๊าซและการค้าปลีก โดยมี Bord Gais Eireann (BGE) ซึ่งเป็นองค์กรภาครัฐเป็นผู้ให้ใบอนุญาตระบบการส่งและจำหน่ายก๊าซ มี Gaslink ซึ่งเป็นหน่วยงานย่อยอิสระของ BGE เป็นผู้ถือใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบธุรกิจระบบการส่ง (Transmission System Operator: TSO) และผู้ประกอบธุรกิจระบบการจำหน่าย (Distribution System Operator: DSO) โดยมี BGE เป็นผู้ประกอบการในนามของ Gaslink

ผู้บริโภคนิคมในประเทศไอร์แลนด์สามารถเลือกที่จะใช้บริการของผู้ให้บริการที่ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวข้างต้นมาตั้งแต่เดือนกรกฎาคมปี ค.ศ.2007 โดยมีผู้ให้บริการแก่ประชาชนทั่วไปอยู่ 3 รายและผู้ให้บริการแก่ผู้บริโภคนิคมอุตสาหกรรมและการพาณิชย์อยู่ 8 รายด้วยกัน¹⁸

ข. ไฟฟ้า

บริษัทมหาชน EirGrid (EirGrid plc) เป็นบริษัทของรัฐ (state-owned company) ที่ทำธุรกิจการให้บริการสายส่งและการตลาดแก่ผู้บริโภคไฟฟ้า โดยมีลูกค้า

เป็นผู้ใช้บริการไฟฟ้าจากสายส่งไฟฟ้าแรงสูงทั้งผู้ผลิตกระแสไฟฟ้า จำหน่าย และผู้บริโภค โดยมีลักษณะเป็นผู้ขายส่งไฟฟ้า (wholesale) โดยที่ EirGrid เป็นผู้ลงทุนวางระบบเครือข่ายและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนให้มีการแข่งขันทางพลังงาน ส่งเสริมการแข่งขันโดยเสรีของเศรษฐกิจ และอำนวยความสะดวกให้มีการใช้พลังงานหมุนเวียน และให้บริการที่จำเป็นต่างๆ¹⁹

EirGrid ยังถือเป็นผู้ประกอบธุรกิจระบบสายส่งไฟฟ้า (Transmission System Operator: TSO) และการตลาด (Market Operator: MO) ในระบบการค้าไฟฟ้าในประเทศไอร์แลนด์ และเป็นเจ้าของบริษัทขายส่งไฟฟ้า (System Operator Northern Ireland หรือ SONI Ltd) ซึ่งเป็น TSO และ MO ในไอร์แลนด์เหนือ เป็นไปตามระบบผู้ประกอบธุรกิจตลาดไฟฟ้าเดี่ยว (Single Electricity Market Operator: SEMO) ในเกาะไอร์แลนด์ทั้งหมด

ในการทำหน้าที่ของ EirGrid นั้น นอกจากจะต้องดูแลให้ระบบไฟฟ้ามีความปลอดภัย มั่นคง ต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพและประหยัดแล้ว ยังมีความรับผิดชอบในการพัฒนาโครงการต่างๆ ที่สำคัญต่อการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจของรัฐ ได้แก่ การเชื่อมต่อโครงข่ายไฟฟ้าตะวันออกตะวันตก (East West Interconnector) เป็นต้น

4) องค์การระดับควบคุมดูแล

ก. กรมธุรกิจไฟฟ้า (Electricity Corporate Division)

หน้าที่หลักของหน่วยงานคือการเป็นตัวแทนของรัฐในการเป็นผู้ถือหุ้นใน EirGrid และ ESB รวมถึงการมีบทบาทในเรื่องบรรษัทภิบาลและการอำนวยความสะดวก

¹⁸ http://www.iea.org/publications/free_new_Desc.asp?PUBS_ID=2399 accessed 10 February 2012 p.14.

¹⁹ <http://www.eirgrid.com/aboutus/> accessed 19 February 2012.

ความสะดวกให้กับการเติบโตของบริษัททั้งสองแห่ง และการพัฒนาตลาดการไฟฟ้าให้เปิดเสรี ซึ่งมีดังต่อไปนี้

- จัดให้มีบรรษัทภิบาลของ EirGrid และ ESB ที่มีประสิทธิภาพภายใต้แนวปฏิบัติของกระทรวงแนวทางปฏิบัติทางการเงิน (Department of Finance Guidelines)
- เฝ้าระวังการดำเนินการตามแผนงานในการปรับปรุงโครงข่ายของ EirGrid และ ESB ให้มีความทันสมัย
- ประเมินข้อเสนอที่เกี่ยวกับโครงการการลงทุนทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ

ข. กรมธุรกิจก๊าซ (Gas Corporate Division)

บทบาทของหน่วยงานนี้เกี่ยวข้องกับ Bord Gáis Éireann (BGÉ) ซึ่งเป็นตัวแทนของรัฐในฐานะผู้ถือหุ้นในการทำหน้าที่ดังนี้

- ดูแลให้มีกฎหมายเพื่อการจัดตั้งและควบคุม Bord Gáis Éireann (BGÉ)
- บริหารจัดการให้เป็นไปตามกฎหมาย the Gas Acts 1976-2002
- ร่างระเบียบข้อบังคับในประเด็นต่างๆ ที่ได้บัญญัติเอาไว้ใน the Gas Acts
- พิจารณาข้อเสนอจาก BGÉ ในฐานะผู้ถือหุ้นในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างท่อส่งก๊าซ
- เฝ้าระวังและควบคุมดูแลการดำเนินการของ BGÉ รวมถึงกิจการทางธุรกิจและการเงิน
- พิจารณาข้อเสนอให้แก่ BGÉ ในกรณีที่จะทำสัญญากิจการร่วมค้าหรือดำเนินการจัดตั้งหรือเข้าครอบครองบริษัทในเครือต่างๆ

- บริหารจัดการการแต่งตั้งประธานและสมาชิกของคณะกรรมการของบริษัท
- ดูแลประเด็นที่เกี่ยวกับบรรษัทภิบาล รวมถึงการเงิน บุคลากร เงินเดือน และบำนาญ บริษัทในเครือต่างๆ

นอกจากนั้น หน่วยงานนี้ยังมีส่วนร่วมในการสร้างกลยุทธ์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในแผนการพัฒนาแห่งชาติ (the National Development Plan) และข้อกำหนดเชิงกลยุทธ์ของกระทรวง (the Department's Strategy Statement) กิจกรรมประจำวันต่างๆ ของกรมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของ BGÉ เช่น การเฝ้าระวังแผนงานการลงทุนที่มีอยู่ เพื่อให้เป็นไปตามกำหนดเวลาและงบประมาณ ข้อเสนอของ BGÉ ในการกระจายความเสี่ยง ได้แก่ ธุรกิจการสื่อสารและไฟฟ้า กิจการร่วมค้า เป็นต้น การรวมกลุ่มกันเพื่อตอบสนองต่อการติดต่อสอบถามจากหน่วยงานต่างๆ ในระดับชาติและ EU การเป็นตัวแทน อธิบายและแถลงการณ์ต่างๆ ให้กับรัฐมนตรีฯ จัดการกับการติดต่อสอบถามและการร้องเรียนของผู้บริโภคต่อ BGÉ

ค. คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (Committee for Energy Regulation: CER)

คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานของประเทศไอร์แลนด์เป็นองค์กรอิสระที่มี หน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมกำกับกับการเปิดเสรีของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจการพลังงาน เดิมเป็นองค์กรที่สร้างขึ้นเพื่อกำกับดูแลตลาดไฟฟ้าภายใต้ the Electricity Regulation Act of 1999 ต่อมา the Gas (Interim) (Regulation) Act of 2002 ได้ให้อำนาจเพิ่มเติมในด้านการกำกับดูแลตลาดก๊าซเมื่อ the Energy (Miscellaneous Provisions) Act of 2006 มีผลใช้บังคับคณะกรรมการฯ มีหน้าที่ตามกฎหมายในด้านการกำกับดูแลความปลอดภัยด้านก๊าซและไฟฟ้าอีกด้วย

พันธกิจของ CER มีดังนี้

- ไฟฟ้าต้องมีใช้ตลอดเวลา
- ก๊าซต้องมีใช้อย่างต่อเนื่อง
- ราคาต้องมีความเป็นธรรมและสมเหตุสมผล
- สิ่งแวดล้อมต้องได้รับการคุ้มครอง
- การจัดหาไฟฟ้าและก๊าซต้องมีความปลอดภัย

หน้าที่และความรับผิดชอบของ CER ตามกฎหมายคือการส่งเสริมให้มีการแข่งขันในตลาดไฟฟ้าและก๊าซ ความกำกับดูแลความปลอดภัยในระบบของไฟฟ้าและก๊าซ ความต่อเนื่อง ความมั่นคง และคุณภาพของไฟฟ้าและก๊าซ รวมทั้งรูปแบบพลังงานทดแทน หมุนเวียนการใช้พลังงานอย่างยั่งยืน ซึ่งต้องคำนึงถึงความจำเป็นในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ความต้องการใช้พลังงานของพื้นที่ชนบท ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ รวมทั้งการรักษาสิทธิของผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริโภครายย่อยและธุรกิจขนาดย่อม ที่จะต้องได้ใช้ไฟฟ้าอย่างมีคุณภาพและในราคาที่เป็นธรรมและเหมาะสม

โดยสรุปแล้ว CER มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- สร้างความมั่นใจว่าระบบไฟฟ้าและก๊าซมีความสามารถที่เพียงพอที่จะสนองตอบต่ออุปสงค์ของ ก๊าซธรรมชาติและไฟฟ้าตามสมควร
- ปกป้องผลประโยชน์ต่างๆ ของผู้บริโภคขั้นสุดท้าย รวมถึงผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ และผู้ที่อยู่ในเขตชนบท
- ส่งเสริมการแข่งขันด้านอุปทานของผู้ผลิตก๊าซธรรมชาติและไฟฟ้า

- ป้องกันไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครภาคเอกชนที่ขอรับใบอนุญาต หนังสือยินยอมและการอนุมัติต่างๆ และกับผู้ประกอบการภาครัฐ
- ส่งเสริมความต่อเนื่อง ความมั่นคงและคุณภาพด้านอุปทาน รวมถึงความปลอดภัยและประสิทธิภาพของผู้ประกอบการและผู้บริโภคพลังงานขั้นสุดท้าย
- เฝ้าระวังความมั่นคงด้านอุปทานของไฟฟ้าและก๊าซ และดำเนินการที่เหมาะสมเพื่อให้อุปทานมีความเพียงพอกับอุปสงค์
- สร้างความมั่นใจว่าผู้ได้รับใบอนุญาตและอนุมัติต่างๆ มีความสามารถทางการเงินที่จะดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาต
- กำหนดมาตรฐาน บังคับใช้ แก้ปัญหาข้อพิพาท ควบคุมกำกับ การปฏิบัติงานดังกล่าว และให้มีการรายงานเป็นประจำ
- ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยและใช้พลังงานรูปแบบที่มีความยั่งยืน และลดหรือไม่สร้างก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งการใช้มาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ต่อกิจกรรมทั้งหลายในภาคส่วนการพลังงาน
- ให้คำแนะนำแก่รัฐบาลในการการพัฒนาและการกำกับดูแลภาคส่วนด้านก๊าซและไฟฟ้า
- กำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ทำสัญญาให้มีความปลอดภัย
- กำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการด้านก๊าซและการติดตั้งต่างๆ ให้มีความปลอดภัย

- ส่งเสริมให้มีความปลอดภัยแก่ผู้บริโภคก๊าซธรรมชาติและสาธารณะ โดยทั่วไป ทั้งในส่วนของ การจัดเก็บ การส่ง การแจกจ่าย และการใช้ก๊าซธรรมชาติ
- จัดให้มีและบังคับใช้กรอบว่าด้วยความปลอดภัยด้านก๊าซธรรมชาติ
- จัดให้มีและบังคับใช้กรอบว่าด้วยความปลอดภัยด้านปิโตรเลียม ตามระดับความเสี่ยง

แผนการจัดการกับสภาวะวิกฤตด้านพลังงาน

การจัดการกับสภาวะวิกฤตด้านพลังงานเป็นงานสำคัญที่หลาย ๆ ประเทศหันมาให้ความสนใจมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ของโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว ตลาดน้ำมันและก๊าซธรรมชาติซึ่งเป็นแหล่งพลังงานฟอสซิลหลักของโลกมีความเปราะบางและสุ่มเสี่ยงต่อการเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนระยะสั้นในการจัดหาพลังงาน (short-term energy supply disruptions) หากเกิดสภาวะวิกฤตทางพลังงานขึ้นโดยไม่มีความสามารถที่จะจัดการกับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสมแล้ว ย่อมจะสร้างให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจของโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การจัดการกับสภาวะวิกฤตอาจเกิดขึ้นในหลายระดับ ทั้งในระดับระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับชาติ

ในระดับระหว่างประเทศนั้น องค์การพลังงานระหว่างประเทศ (IEA) ถือเป็นหน่วยงานในระดับระหว่างประเทศที่มีเป้าหมายในการสร้างความร่วมมือในด้านพลังงาน ซึ่งเห็นได้จากการเกิดขึ้นของ IEA ในปี ค.ศ. 1974 อันเนื่องมาจากเหตุการณ์สภาวะวิกฤตทางพลังงานน้ำมันใน ปี ค.ศ. 1973-74 ดังนั้น การจัดการกับสภาวะวิกฤตจึงเป็นหน้าที่และกิจกรรมหลักของ IEA ตลอดมา โดยมีความพยายามที่จะเสริมสร้าง

ปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกการจัดการกับสภาวะวิกฤตด้านพลังงานให้กับประเทศสมาชิก โดยการเข้าไปทบทวนกลไกการจัดการสภาวะวิกฤต ให้ข้อเสนอแนะ และสร้างความร่วมมือให้กับประเทศต่างๆ แม้จะไม่ใช่ว่าประเทศสมาชิกก็ตามดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของ นายโนบุโอะ ทานากะ (Nobuo Tanaka)²⁰ ซึ่งเป็นผู้อำนวยการฝ่ายบริหารของ IEA ซึ่งให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการสภาวะวิกฤต เพื่อให้ประเทศต่างๆ ได้หาทางปรับปรุงแก้ไขให้กลไกดังกล่าวมีประสิทธิภาพและทันสมัยอยู่เสมอ นอกจากนั้น IEA ยังได้สร้างความร่วมมือกับประเทศในภูมิภาคต่างๆ เช่น ASEAN (The Association of Southeast Asian Nations) รวมทั้งประเทศจีนและอินเดีย ซึ่งถือว่าเป็นเขตเศรษฐกิจใหม่ที่ทวีความสำคัญมากขึ้นในโลก เนื่องจากการใช้พลังงานและการนำเข้าโดยรวมมีมากเป็นอันดับต้นๆ ของโลก

หน้าที่ความรับผิดชอบหลักประการหนึ่งของ IEA ก็คือการจัดการกับวิกฤตการรักษาสมาชิกภาพของ IEA ขึ้นอยู่กับศักยภาพของประเทศสมาชิกที่สามารถจะเก็บสำรองน้ำมันได้เทียบเท่ากับปริมาณการนำเข้าสุทธิเป็นเวลา 90 วัน และต้องมีการจัดทำมาตรการจัดการกับสภาวะวิกฤต ที่จะสามารถมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการร่วมในกลุ่มประเทศ IEA เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำมันขั้นรุนแรง²¹

²⁰ Oil Supply Security: Emergency Response of IEA Countries 2007 เอกสารทบทวนฉบับนี้เป็นทบทวนกลไกการจัดการสภาวะวิกฤต (Emergency Response Reviews: ERRs) ในประเทศสมาชิกเป็นหน้าที่หลักประการหนึ่งของคณะกรรมการถาวรว่าด้วยคำถามเกี่ยวกับสภาวะวิกฤต (the Standing Group on Emergency Questions: SEQ) ที่รับผิดชอบในทุกๆ ด้านที่เกี่ยวกับการจัดการกับสภาวะวิกฤต ภายใต้คณะกรรมการบริหาร (the Governing Board) ของ IEA และการดำเนินการต่างๆ ของ SEQ ได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายภาคอุตสาหกรรม (Industry Advisory Board: IAB) ซึ่งประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญจากบริษัทน้ำมันต่างๆ ทั่วโลก; <http://www.iea.org/publications/index.asp> accessed 20 February 2012 p. 3.

²¹ Ibid pp.11.

มาตรการในการจัดการกับสภาวะวิกฤตได้แก่ การนำน้ำมันสำรองมาใช้ การควบคุมอุปสงค์น้ำมัน การสลับเชื้อเพลิง การเพิ่มกำลังการผลิตภายในประเทศ และถ้ามีความจำเป็นก็อาจให้ใช้น้ำมันที่มีอยู่ร่วมกันในระหว่างประเทศสมาชิก เป็นต้น

ระบบที่ IEA ได้วางเอาไว้ในการจัดการกับสภาวะวิกฤต (Emergency Systems) เพื่อสร้างความพร้อมในการรับมือกับสภาวะวิกฤต ที่จะทำให้การจัดการมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพจะต้องมีโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ²² ที่ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติประกอบไปด้วย

1) โครงสร้างของการตัดสินใจในสภาวะวิกฤต (Decision-making Structure)

IEA ได้ให้คำแนะนำแก่ประเทศสมาชิกว่า การจัดการกับสภาวะวิกฤตในโดยเฉพาะในส่วนของการกำหนดนโยบายและการดำเนินการกำกับให้เป็นไปตามนโยบายที่เกี่ยวกับความมั่นคงทางพลังงานต้องขึ้นอยู่กับหน่วยงานของรัฐบาลหน่วยหนึ่ง เป็นศูนย์กลางที่ทำหน้าที่ประสานงานในการดำเนินการ เช่น การนำสำรองน้ำมันมาใช้ และการดำเนินมาตรการอื่นๆ ในสภาวะวิกฤต ซึ่งนอกจากทำหน้าที่บริหารจัดการสภาวะวิกฤตแล้ว ยังต้องดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมรับกับสถานการณ์อีกด้วย โดยทั่วไปแล้ว องค์กรดังกล่าวจะมีชื่อเรียกว่า องค์กรยุทธศาสตร์ในสภาวะวิกฤตแห่งชาติ (National Emergency Strategy Organisation: NESO) ที่ทำหน้าที่ให้ความร่วมมือกับ IEA เพื่อประสานงานในระดับระหว่างประเทศในระหว่างที่เกิดสภาวะวิกฤต

โครงสร้างองค์กรของ NESO มีความแตกต่างกันได้ในแต่ละประเทศ

²² <http://www.iea.org/publications/index.asp> accessed 20 February 2012 p.31.

ตามความเหมาะสมของโครงสร้างทางการเมือง กฎหมาย และลักษณะของการจัดหาพลังงาน²³ อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบสำคัญขององค์กรโดยปกติแล้ว จะมีหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับพลังงานและผู้เชี่ยวชาญจากอุตสาหกรรมพลังงานซึ่งมีความหลากหลายในแต่ละประเทศ เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ถือว่าเป็นวิกฤตพลังงาน โครงสร้างของ NESO จะขยายตัวให้ครอบคลุมไปถึงหน่วยงานของรัฐและผู้แทนจากภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวางโดยทั่วไปแล้ว องค์กร NESO จะมีพันธะกิจสองประการหลัก ได้แก่

- เป็นองค์กรที่มีอำนาจตามกฎหมายของรัฐที่ทำหน้าที่บริหารจัดการสภาวะวิกฤตแห่งชาติ
- เฝ้าระวังความเป็นไปของสถานการณ์พลังงานในประเทศ

ในกรณีที่เกิดความขาดแคลนพลังงานขั้นรุนแรงในส่วนอุปทานหรือกรณีที่มีความชัดเจนว่า จะเกิดความขาดแคลนดังกล่าว คณะกรรมการบริหาร (Governing Board) ของ IEA จะเป็นผู้ตัดสินใจให้ใช้มาตรการจัดการกับสภาวะวิกฤต

2) โครงสร้างการสำรองพลังงาน (Stockholding Structure) โดยมีการเฝ้าระวังและกำกับให้เป็นไปตามกฎหมาย (Monitoring and Compliance) การกำหนดวิธีการนำสำรองน้ำมันมาใช้ (Stock Drawdown) และการจัดหางบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ (Financing and Fees)

ตามข้อตกลงระหว่างประเทศที่เรียกว่า International Energy Program (I.E.P) ภายใต้ IEA ประเทศสมาชิกของ IEA มีพันธกรณีที่จะต้องสำรองน้ำมัน (Stockholding Requirements) ไว้เทียบเท่ากับปริมาณการนำเข้าของประเทศเป็น

²³ *ibid* pp. 31-32.

ระยะเวลา 90 วัน เป็นอย่างน้อย ซึ่งเป็นสูตรการคำนวณที่ใช้มาตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1974 เพื่อให้เกิด "ความพอเพียงต่อการใช้ภายในน้ำมันภายในประเทศในสภาวะวิกฤตร่วมกัน"²⁴ ในความหมายของ IEA น้ำมันรวมถึงน้ำมันที่นำเข้าทั้งหมด ทั้งที่เป็นผลิตภัณฑ์หลัก อันได้แก่ น้ำมันดิบ (Crude Oil) ก๊าซธรรมชาติเหลว (Natural Gas Liquids: NGLs) และผลิตภัณฑ์แปรรูปน้ำมันต่างๆ แต่ไม่รวมถึง Naphtha และน้ำมันที่ใช้ในการเดินเรือทะเลระหว่างประเทศ อย่างน้อย 19 ประเทศสมาชิกของ IEA เป็นสมาชิกของ EU ซึ่งต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของ EU ในการสำรองน้ำมันในปริมาณที่เท่ากันกับ IEA เพียงแต่เป็นปริมาณ 90 วันของการใช้น้ำมันใน 3 ประเภทหลักของผลิตภัณฑ์น้ำมันได้แก่ 1) เชื้อเพลิงที่ใช้ในยานยนต์ทั้งทางบกและทางอากาศ 2) ก๊าซออยล์ น้ำมันดีเซล น้ำมันก๊าดธรรมชาติและที่เป็นเชื้อเพลิงเครื่องบินไอพ่น 3) น้ำมันเชื้อเพลิง

โครงสร้างการสำรองพลังงานของแต่ละประเทศมีความหลากหลายตามลักษณะของตลาดพลังงาน ภูมิศาสตร์ และนโยบายของรัฐ ที่จะเลือกใช้เพื่อการจัดการกับสภาวะวิกฤต โดยมีวิธีการเก็บสำรองน้ำมัน 3 ส่วนด้วยกันคือ โดยภาคอุตสาหกรรม (Industry Stocks) (เอกชน) โดยภาครัฐ (Government Stocks) และ โดยองค์กรที่สร้างขึ้นเป็นการเฉพาะ (Agency Stocks)

3) มาตรการอื่นๆ (Other Mechanisms for Response) เช่น การสลับเชื้อเพลิง (Fuel Switching) การลดหรือจำกัดทางด้านอุปสงค์พลังงาน (Demand Restraint Measures) การเพิ่มกำลังการผลิตชั่วคราวภายในประเทศ (Surge Production) และการปันส่วน (Allocation) พลังงานในระหว่างประเทศที่มีความร่วมมือกัน เช่น กลุ่มประเทศสมาชิก IEA และ EU

ความร่วมมือในระดับภูมิภาคก็มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าความร่วมมือในระดับระหว่างประเทศ เนื่องจากตามสภาพความเป็นจริงแล้ว การจัดหาซึ่งพลังงานในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะน้ำมันและก๊าซธรรมชาติมักจะมาจกแหล่งพลังงานในประเทศเพื่อนบ้านและประเทศนั้นๆ เอง ตัวอย่างเช่น กลุ่มประเทศใน EU ซึ่งมีความร่วมมือกันทั้งในส่วนของการเตรียมความพร้อมในการจัดการกับสภาวะวิกฤตทางพลังงานและการดำเนินการ เพื่อจัดการกับวิกฤต เมื่อเกิดสถานการณ์ดังกล่าวขึ้นแล้วและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการจัดการดังกล่าวซึ่งได้กล่าวถึงตัวอย่างของการจัดการกับสภาวะวิกฤตแบบร่วมมือกันเป็นกลุ่มประเทศ

เนื่องจากสภาวะวิกฤตด้านพลังงานเป็นปัญหาที่อาจเกิดมาจากปัจจัยภายนอกประเทศ ได้แก่ ปัญหาทางการเมือง การคว่ำบาตร สงครามระหว่างประเทศ ฯลฯ และรวมไปถึงปัจจัยภายในประเทศเอง ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของการใช้พลังงานจนไม่สามารถจัดการให้มีใช้อย่างเพียงพอได้ ปัญหาทางกายภาพเช่น การเกิดอุบัติเหตุกับท่อหรือสายส่ง การระเบิดของแท่นขุดเจาะน้ำมัน/ก๊าซธรรมชาติ ภัยธรรมชาติ เช่น พายุ แผ่นดินไหว คลื่นสึนามิ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ประเทศต่างๆ รวมทั้งสาธารณรัฐไอร์แลนด์ต้องมีการจัดการกับสภาวะวิกฤตด้านพลังงานทั้งในขั้นของการเตรียมความพร้อมในห้วงเวลาก่อนมีสภาวะวิกฤตและในขณะที่เกิดสภาวะวิกฤต

²⁴ Ibid pp. 31-32.

บรรณานุกรม

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- Energy Policies of IEA Countries: Ireland 2007 Review, IEA/OECD;
http://www.iea.org/country/m_country.asp?COUNTRY_CODE=IE accessed 10 February 2012
- <http://www.dcenr.gov.ie/Energy/Energy+Planning+Division/Energy+White+Paper.htm> accessed 25 August 2011.
- Energy White Paper, Department of Communications, Energy and Natural Resources; <http://www.dcenr.gov.ie/Energy/Energy+Planning+Division/Energy+White+Paper.htm>
- <http://www.cer.ie/> accessed 20 February 2012.
- <http://www.seai.ie/> accessed 20 February 2012.
- http://www.iea.org/publications/free_new_Desc.asp?PUBS_ID=2399 accessed 10 February 2012
- <http://www.dcenr.gov.ie/NR/rdonlyres/7E296C42-57B8-4B3A-B051-3B1C043E0A9F/0/HandbookonOilSupplyDisruptionContingencyMeasuresFinal.doc> accessed 10 February 2012
- <http://www.irishstatutebook.ie/2007/en/si/0697.html> accessed 20 February 2012
- <http://www.eirgrid.com/aboutus/> accessed 19 February 2012.
- <http://www.iea.org/publications/index.asp> accessed 20 February 2012